

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 10478 af 20/12/2016 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 98-16 om kontant tilskud - borgerstyret personlig assistance - udmåling - løn

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2122-07907

Ankestyrelsens principafgørelse 98-16 om kontant tilskud - borgerstyret personlig assistance - udmåling - løn

Principafgørelsen fastslår

En borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som er i stand til at være arbejdsleder, har mulighed for at få udbetalt et tilskud til selv at ansætte sine hjælpere, enten i en ordning om kontant tilskud eller som borgerstyret personlig assistance.

Kommunen skal udmåle tilskuddet til ansættelse af hjælpere ud fra borgerens behov. I tilskuddet skal indgå omkostninger til hjælpernes løn.

Reglerne for udmåling til hjælpernes løn er fælles for begge tilskudsordninger.

Kommunen skal tage udgangspunkt i overenskomsten med sammenlignelige faggrupper ved udmåling af tilskud til hjælpernes løn

Ved en sammenlignelig faggruppe forstås en gruppe, som udfører lignende opgaver som dem, hjælperne i en ordning om kontant tilskud eller borgerstyret personlig assistance skal udføre. Kræver udførelsen særlige kompetencer, skal den sammenlignelige gruppe være i besiddelse af disse.

Kommunens udmåling af tilskud skal tage udgangspunkt i overenskomsten med sammenlignelige faggrupper, men udmålingen skal ikke følge hele overenskomsten. Hvis der fx er særlige tillæg i en overenskomst for en særlig funktion, som der ikke er behov for i de opgaver, som den konkrete borgers behov tilsiger, skal der ikke udmåles tilskud til dette. Kommunen skal sikre, at borgeren kan rekruttere og fastholde personale med det bevilgede tilskud.

Kommunen er ikke bundet af lønftaler, som borgeren har indgået med hjælperne

Kommunen skal sikre i udmålingen, at borgeren med det fastsatte tilskud kan rekruttere og fastholde personale, men tilskuddet kan ikke øges ved borgers aftale med hjælpere om højere løn.

I sag 1 ændrede Ankestyrelsen kommunens afgørelse, idet styrelsen ikke fandt det godtgjort, at borgeren med det udmålte tilskud kunne rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere. Kommunen havde reduceret borgerens tilskud uden at udmåle tilskuddet med udgangspunkt i en overenskomst med sammenlignelige faggrupper og uden at vurdere, om det reducerede tilskud opfyldte formålet med udmålingsbekendtgørelsen.

I sag 2 stadfæstede Ankestyrelsen kommunens afgørelse, idet styrelsen fandt det godtgjort, at borgeren med det udmålte tilskud kunne rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere. Kommunen havde vurderet borgerens hjælpebehov, udmålt tilskuddet med udgangspunkt i overenskomsten for sammenlignelige faggrupper og sikret sig, at borgeren kunne rekruttere og fastholde personale.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, hvad vi kan prøve i forhold til udmåling af løn i en ordning om kontant tilskud eller borgerstyret personlig assistance.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service - lovebekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016 - § 96

Bekendtgørelse om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter serviceloven – bekendtgørelse nr. 647 af 25. juni 2012 - § 5

Praksis

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

110-11 Udmåling af timer til borgerstyret personlig assistance skal ske efter en individuel behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad borgeren selv kan klare. Ankestyrelsen fandt i sagen, at kommunen havde udmålt timerne ud fra borgerens helbredsmæssige forhold og behov for personlig og praktisk hjælp.

49-13 Ankestyrelsen kan efterprøve, om udmålingen af hjælp til borgerstyret personlig assistance har fundet sted i overensstemmelse med formålet med BPA-ordningen. Vi fandt i sagen, at en kommunes kvalitetsstandarder for § 83 ikke kunne anvendes som udgangspunkt for at udmåle hjælp til BPA.

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere:

C-33-04 Lønftale mellem den handicappede og hjælperen er en privatretlig aftale og ikke en afgørelse efter sociallovgivningen, som kan påklages. Vi fandt, at en borger ikke havde ret til yderligere tilskud, idet en kommune ikke kunne pålægges at udbetale yderligere tilskud som følge af en borgers lønftale med hjælperne. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

4. De konkrete afgørelser

Sag 1: 2016-2122-07907

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen har ikke godtgjort, at du med det reducerede tilskud kan rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere

Vi ophæver derfor kommunens afgørelse for så vidt angår tilskud til løn. Kommunen skal genoptage udbetalingen af tilskud til løn i samme omfang, som før afgørelsen af 22. oktober 2015.

- Du har ikke ret til yderligere rådighedstimer.

Det betyder, at afgørelsen fra kommunen stadig gælder for så vidt angår rådighedstimer.

Begrundelse for afgørelsen

Tilskud til lønindplacering

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at X Kommune ikke kunne reducere dit tilskud til lønindplacering.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at kommunen ikke har udmålt dit tilskud til lønindplacering i forhold til sammenlignelige faggrupper.

Kommunen har afgjort, at du skal varsle dine hjælpere om lønnedgang, da kommunens tilskud vil kunne kompensere helt eller delvist for de hidtil oppebårne ekstra løntrin udover det kommunale løntrin 11.

Det følger af kommunens egne oplysninger, at uuddannede ansatte i lignende stillinger i kommunen starter på løntrin 11 og stiger til løntrin 12 efter tre års anciennitet. Kommunens lønindplacering følger FOAs overenskomst for ansatte, som kommunen også anvender ved udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance.

Ved en ændring af grundlønnen til løntrin 11 uden stigning efter tre år, vil hjælpere i en BPA ordning reelt få mindre i løn efter tre år i forhold til hjælpere ansat i kommunen.

Kommunen har ikke godtgjort, at du med et rummelighedstillæg på 3,5 pct. vil kunne tilbyde dine hjælpere et kvalifikationstillæg efter tre års anciennitet svarende til kommunens egne ansatte.

Vi lægger herudover vægt på, at kommunen ikke har godtgjort, at du med det udmålte tilskud vil kunne rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere.

Formålet med udmålingsbekendtgørelsen er at sikre, at det udmålte tilskud reelt gør det økonomisk muligt for borgere med en ordning om borgerstyret personlig assistance at rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere med de fornødne kvalifikationer.

Det fremgår af din klage, at du har flere ansatte med mere end tre års anciennitet, og at det ydede tilskud ikke kan dække deres nuværende løn.

Om reglerne

Kommunen foretager ved beregning af tilskuddet en konkret vurdering af borgerens behov, herunder behov der kan medføre, at det er nødvendigt at ansætte hjælpere med særlige kvalifikationer som fx en særlig faglig baggrund.

Ved udmålingen af tilskud til dækning af omkostninger til løn til hjælpere skal kommunen ved beregningen af tilskuddet som minimum tage udgangspunkt i grundlønnen for sammenlignelige faggrupper.

Kommunen skal anvende samme udgangspunkt ved beregning af alle elementer af lønnen.

Kommunen skal ved udmåling af tilskud til løn pr. time sikre den nødvendige rummelighed i udmålingen og tage højde for tidsbestemte tillæg, stedbestede tillæg, funktions- og kvalifikationstillæg, arbejdsmarkedspension og anciennitet.

Rådighedstimer til hjælper nr. to

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at 13 timers rådighedsbetaling til hjælper to er tilstrækkeligt til at dække dit hjælpebehov.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på sagens oplysninger om, at du har søgt om yderligere rådighedstimer på grund af ferie og weekendophold, og at kommunen i genvurderingen af 18. december 2015 har udvidet dine rådighedstimer til henholdsvis ferie og weekendophold.

Dit hjælpebehov kan dækkes af én hjælper alene, og du har ikke behov for to hjælpere samtidig. Rådighedstimerne bevilges, så du har to hjælpere med til henholdsvis stævner og ferie, hvor den ene hjælper kan afløse den anden, så reglerne om hviletid kan overholdes.

Vi bemærker, at du ikke har angivet planer om ferie, som overstiger det af kommunen bevilgede, og at du ikke har klaget over de ændringer, kommunen har foretaget i deres genvurdering af 18. december 2015.

Om reglerne

Ved udmåling af tilskud til løn kan der i helt særlige tilfælde udmåles tilskud til dækning af rådighedstimer til borgeren. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis udføres aktiviteter for borgeren, herunder i forbindelse med delt tjeneste som eksempelvis opgaver, der kræver to hjælpere, eller ved et mere spredt hjælpebehov.

Sag 2: 2015-2122-59738

Ankestyrelsen har nu afgjort sagen.

Resultatet er:

- Kommunen kunne godt reducere tilskuddet til løn.

Det betyder, at vi stadfæster X Kommunes afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at X Kommune godt kunne reducere As tilskud til løn i hans ordning om borgerstyret personlig assistance.

Vi finder det godtgjort, at A med det udmålte tilskud havde økonomisk mulighed for at rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere med de nødvendige kvalifikationer.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at X Kommune har ændret tilskuddet til løn ved at sammenligne med overenskomst-ansatte faggrupper i kommunen, som laver lignende opgaver. Der var bevilliget yderligere tilskud til oplæring af nye hjælpere, hvis de nuværende hjælpere valgte at opsige deres stillinger på grund af den nedsatte løn.

Vi lægger desuden vægt på, at tilskuddet til lønninger tog udgangspunkt i As hjælpebehov, og at der ikke var krav om særlige kvalifikationer udover en 72 timers oplæring til varetagelsen af opgaverne til at dække behovet.

Vi er opmærksomme på, at A har haft tre hjælpere ansat i 7-8 år. Det ændrer ikke ved resultatet, fordi kommunen ved udmålingen har taget udgangspunkt i As hjælpebehov, udmålt lønnen ud fra sammenlignelige faggrupper og sikret, at han havde mulighed for at rekruttere og fastholde personale.

Om reglerne

Det følger af udmålingsbekendtgørelsen, at kommunen ved beregning af tilskuddet foretager en konkret vurdering af borgerens behov, herunder om det er nødvendigt at ansætte hjælpere med særlige kvalifikationer.

Ved udmålingen af tilskud til dækning af omkostninger til løn til hjælpere skal kommunen som minimum tage udgangspunkt i grundlønnen for sammenlignelige faggrupper, og kommunalbestyrelsen skal anvende samme udgangspunkt ved beregning af alle elementer af lønnen.

Formålet med udmålingsbekendtgørelsen er at sikre, at det udmålte tilskud reelt gør det økonomisk muligt for borgere med en ordning om borgerstyret personlig assistance at rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere med de fornødne kvalifikationer.